

D R E P T U L

LEGISLAȚIUNE—DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—ECONOMIE POLITICĂ

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ SUB CONDUCEREA D-LEI

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. OERBAN, G. MEITARI,
N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
SECRETAR DE REDACȚIE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

E. Garçon. — *Un individ achitat ca autor al unui furt, mai poate fi urmărit și condamnat ca tăinuitor al obiectelor provenite din furt?*

Conferințele Baroului. — *Conferința d-lui V. Athanasovici despre Eugeniu Stătescu.*

Jurisprudența Română. — *Inalta Curte de Casație și Justiție, secția I.* — Timbru și înregistrare. — Acțiune intentată la judec. de Ocol. — Apel. — Dacă e scutit de plata taxei speciale. (Al. Palăr cu Maria Spoia).
Curtea de Apel din Craiova, secția I. — Burse de Comerț. — Camere Arbitrale. — Hotărâri. — (Executare. St. I. Nicolăescu cu N. Nicolăescu).

Curtea de Apel din Craiova, secția I. — Burse de Comerț. — Camere Arbitrale. — Hotărâri. — (Executare. St. I. Nicolăescu cu N. Nicolăescu).

Trib. Tecuci. — Acte solemne. — Acte nesolemne. — Efect operator al transformării prin voința părților. (Niculae I. Măndru cu M. Vărlănescu).

Un individ achitat ca autor al unui furt, mai poate fi în urmă urmărit și condamnat ca tăinuitor al obiectelor provenite din furt?

Fiind dată importanța acestei chestiuni tratată de ilustrul profesor GARÇON, din punctul de vedere al codului penal francez și român, publicăm aci în traducere consultațiunea sa juridică de care se servă în procesul D-nei Elena Crețulescu cu Sotiriu, pendinte înaintea trib. Ilfov s. III, avocații D-nei Crețulescu, d-nii V. Athanasovici și I. Gr. Periețeanu.

1. Codul de procedură penală român, ca și Codul de instr. crim. francez, dispune expres că „orice persoană achitată, nu va mai putea fi din nou urmărită pentru același fapt”. Trebuie, de altminteri, a generaliza acest text, căci nu este mai puțin adevărat că un individ condamnat nu ar mai putea fi urmărit pentru același fapt.

Dar este o foarte gravă chestiune de a ști, în teorie, ce trebuie a se înțelege prin „același fapt”. Ea este foarte amănunțită și, desigur, una din cele mai obscure ale dreptului penal. Totuși sunt ipoteze când îndoiala nu e permisă și când soluțiunea e sigură. De aceea credem, cât pentru noi, că speța ce ne este supusă constituie unul din acele cazuri simple în care după toate sistemele trebuie să ajungem la aceeași soluție.

Este în adevăr evident că furtul și tănuirea nu constituie „un același fapt”. Imprejurările care formează elementele esențiale ale acestor două delictive sunt diferite. Furtul este o sustragere frauduloasă a lucrului altuia, răpirea acestui lucru, sau mai bine, după teoria

ce am propus, furtul este uzurparea frauduloasă a posesiunii civile a lucrului altuia. Hoțul se pune el însuși în posesia unui lucru ce nu-i aparține ca să se bucure ca și cum ar fi fost legitimul proprietar. Tănuirea este faptul de a primi cu știință un lucru provenind din o crimă sau delict, Tănuitorul primește deci lucrul care i se transmite. Posesia lui este vicioasă, fiindcă e de rea credință, dar nu o uzurpă.

Furtul și tănuirea nu sunt mai puțin diferite prin persoana autorului lor, așa încât un același individ nu poate fi condamnat în același timp pentru că a furat un lucru și pentru că l-a tănuit.

Furtul și tănuirea nu apar mai puțin ca fapte distincte dacă examinăm timpul când s'au săvârșit. Mai totdeauna tănuitorul nu primește lucrul decât foarte târziu după ce furtul a fost comis; adeseori trec zile, luni, câteodată ani între momentul când hoțul și-a însușit un lucru și acela când l-a dat tănuitorului. Este adevărat că, în chip excepțional, nu este imposibil ca tănuitorul să primească lucrul aproape îndată după săvârșirea faptului; dar este totdeauna adevărat, în drept, că sustragerea precedă în chip forțat și necesar faptul tănuirii și că diferă de el în timp. Fără îndoială, nu este imposibil ca un fapt unic să se prelungească în timp. Totuși, împrejurarea că faptele s'au petrecut în momente diferite trebuie neapărat să fie luată în considerație pentru a decide dacă constituie un fapt unic sau fapte multiple și distincte. Astfel, un individ fură în fiecare săptămână aceleiași persoane o sumă de bani; suntem de acord a recunoaște că fiecare sustragere trebuie a fi considerată ca fapte distincte tocmai pentru că ele s'au săvârșit în timpuri diferite. Din contră, acela care fură mai multe lucruri în același spațiu de timp nu comite decât un singur furt. Distincte în timp, fiecare din aceste furturi formează împreună cu celelalte un cumul real de infracțiuni. Ele pot fi deci toate urmărite separat, lucrul judecat al unuia nu stinge acțiunea publică a celuilalt.

Aastă rațiune trasă din timp devine fără replică dacă considerăm delictul de tănuire ca un delict continuu. S'a susținut, în adevăr, că tănuirea consistând, nu tocmai în a primi lucrul furat, dar în a-i păstra posesiunea, acest delict durează atât timp cât tănuitorul conservă posesia acestui lucru. Astfel, individul care a fost achitat pentru furt, păstrând, după achitare, po-

sesia lucrului, comite un nou delict, care nu poate fi acoperit de autoritatea lucrului judecat, perpetuarea lui ar fi posterioară judecării. Când e vorba de un delict continuu, în adevăr, lucru judecat acoperă toate faptele anterioare judecării, dar nu și pe acelea care s'au comis după această judecată. De exemplu, afilierea la o societate prohibită este un delict continuu; un individ condamnat sau achitat pentru acest delict nu mai poate fi urmărit din nou pentru fapte anterioare judecării, chiar dacă ele nu au fost cuprinse în urmărire; dar dacă după judecată același individ rămâne afiliat la societatea ilegală — sau dacă se afiliază — nimic nu se opune ca să fie urmărit și condamnat din nou; el poate fi pentru acest fapt în recidivă.

Un individ urmărit pentru un delict continuu nu poate găsi în hotărârea care l'a condamnat sau achitat o garanție de impunitate pentru viitor, dacă ar comite același delict. Acest argument ar fi decisiv, în adevăr, și nu-i am găsi nici un răspuns dacă tănuirea ar fi în realitate un delict succesiv. Sunt autori cari susțin aceasta și câteva decizii date în sensul acesta. (Vezi broșura d-lui de Valles, president de secție la Curte de Apel din Paris, publicată după promulgarea legii asupra tănuirii delict distinct). Dar această opinie nu este universal admisă. Alții cred din contră că tănuirea e un delict instantaneu care consistă în faptul primirii lucrului furat iar nu în conservarea posesiunii. În această opinie se poate admite că furtul și tănuirea sunt fapte distincte, dar delictul de tănuire a lua sfârșit în ziua când lucrul va fi predat tănuitorului (Vezi broșura publicată de elevii conferenței de drept penal ai facultății de drept din Paris).

Distincte prin faptul material care le constituie, prin persoana autorului lor și prin timpul comiterii lor, furtul și tănuirea dau naștere la două acțiuni publice deosebite, hotărârea dată asupra uneia din ele nu o stinge decât pe aceasta, cealaltă, care n'a fost dedusă în justiție, subsistă intactă și poate fi exercitată de ministerul public cât timp nu a fost prescrisă.

Aceasta ne dă soluția chestiunii noastre. Judecătorul care a fost sesizat de acțiunea furtului nu a fost de acțiunea tănuirii; hotărârea lui nu poate avea efectul lucrului judecat cu privire la al doilea delict, care nu a fost cuprins în procedură, care nu-i a fost supus și asupra căruia nu a statuat.

Pentru a înlătura lucrul judecat, s'ar putea construi un alt raționament juridic și a se invoca jurisprudența franceză care autoriză intentarea unor noi urmăritări contra unui acuzat achitat pentru același fapt altfel calificat. Astfel, când un individ a fost urmărit și achitat pentru o crimă, el poate fi urmărit și condamnat pentru același fapt, dacă fiind desbrăcat de oarecare circumstanțe și privit dintr'un punct de vedere diferit, constituie o altă crimă sau delict.

Eată câteva exemple clasice care arată mai bine însemnătatea acestei jurisprudențe.

Un individ achitat pentru omor, poate fi ulterior urmărit și condamnat în corecțional pentru omucidere prin imprudență. Aceste urmăritări sunt în practică foarte frecvente. În materie de pruncucidere, femeia achitată pentru că a omorât cu voință copilul său nou-năs-

cut, poate fi în urmă condamnată pentru că a cauzat moartea acestui copil prin imprudență sau neglijență.

Un individ achitat de acuzațiunea de viol sau de atentat la pudoare poate fi în urmă urmărit pentru ultraj public la pledoare.

Un individ achitat pentru arestare ilegală, însoțită de voință asupra unui copil mai mic de 13 ani, poate fi urmărit pentru excitarea la desfrâu a aceluiaș copil.

Un individ achitat pentru arestare ilegală, însoțită de torturi corporale, poate fi urmărit ulterior pentru loviri și răniri voluntare asupra persoanei pretinsă sechestrată.

Curtea de Casație a fixat totuși limitele acestei teorii și ele nu trebuie depășite. O a doua urmărire nu e posibilă chiar sub o nouă calificare, sau sub o calificare diferită dacă faptul e același, fără nici o modificare sau schimbare. Atunci lucrul judecat stinge acțiunea unică născută din faptul unic și indivizibil.

Nu credem necesar a cita aici monumentele de jurisprudență care au stabilit această doctrină. Ele sunt numeroase și se găsesc în toate colecțiile de jurisprudență. (V. mai cu seamă Dalioz, Rep, *Chose jugée* No. 467 și supl. acestui repertoriu, același cuvânt, No. 321. Rep. Fuzier-Herman, *cod. verb.* No. 960 urm.).

Această jurisprudență este astăzi constantă și nimeni nu o contestă în practică. Tribunalele franceze îi fac o aplicațiune zilnică.

Pare incontestabil că chiar dacă ne-am obstina a considera furtul și tănuirea ca același fapt, această jurisprudență e suficientă pentru a autoriza o nouă urmărire sub calificarea de tănuire după o achitare sub calificarea de furt. Evident, pentru a reproduce expresiunile ce întrebunțează Curtea de Casație, elementele noiei calificări diferă de circumstanțele constitutive ale primei calificări.

Trăbuie totuși să recunoaștem că această doctrină a ridicat din punctul de vedere teoretic vii protestări așa că ea nu persistă fără oarecare dificultăți de aplicațiune. De altminteri, cât pentru noi, nu credem necesar de a recurge la dânsa. În convingerea noastră juridică furtul și tănuirea nu sunt un același fapt susceptibil de două calificări, elementele constitutive sunt diferite, — dar în realitate cum am spus mai sus, în fapt și în drept, două delict care, deși conexe, nu sunt mai puțin separate, divizibile și distincte. În chip logic nu putem deci aplica această jurisprudență cazului ce ne ocupă. Cu toate acestea nu e mai puțin adevărat că dacă nu împărtășim această opinie teoria jurisprudențială pe care am amintit-o, manifest stabilită pentru a restrânge întinderea lucrului judecat și a asigura necesitatea presiunii, ar procura un argument decisiv în susținerea opiniei ce adoptăm. Nu înțelegem câtus de puțin să-i slăbim însemnătatea practică și credem că putem afirma că ea ar conduce cu siguranță tribunalele franceze a înlătura lucrul judecat în speța ce ne este supusă. (V. deciziile citate mai jos).

* * *

III. După ce am arătat motivele care ne conving, trebuie acum pentru a completa demonstrațiunea noastră să căutăm a prevedea obiecțiunile ce ni s'ar putea opune.

S'ar încerca poate, mai întâi, a se susține că furtul

și tănuirea sunt un fapt unic. Ar trebui să se meargă mai departe și pentru a înlătura jurisprudența ce am expus, ar trebui să se demonstreze nu numai că faptul este acelaș, dar că și condițiunile calificărei furtului sunt aceleaș ca ale calificărei de tănuire, ceea ce pare imposibil.

Ce s'ar putea spune? Că acuzatul care a fost achitat pentru furt este tot acuzatul actualmente urmărit pentru tănuire. Evident, această împrejurare nu este de ajuns pentru ca faptul ce i se impută să fie acelaș. Acelaș persoană poate foarte bine să fi fost acuzată pe nedrept de un delict și să fie vinovată de un alt delict. Identitatea persoanei urmărite nu are nici un raport cu unitatea faptelor care pot să i se impute. Nu se va pretinde poate că achitarea unui individ purgează toate delictele ce ar fi comis în trecut sau ce ar comite în viitor.

Se va zice că obiectele furate sunt exact și identice cu obiectele tănuite? Iată ceea ce creiază echivocul. Dar, cu siguranță, se poate afirma că nu este decât un simplu echivoc pe care cea mai mică reflecție e de ajuns să l risipească. El provine din confuzia faptului, adică din a tuturilor circumstanțelor cari formează elementele constitutive ale unui delict. Faptele sunt distincte când circumstanțele elementare sunt distincte, deși ele se referă la acelaș obiect. Iată trei fapte lămurit diferite: furtul de mărfuri, delictul de înșelăciune asupra calității mărfurilor vândute, delictul de contrabandă. Toate trei un acelaș obiect: mărfurile vătămătoare. Totuș ele formează trei delicta diferite.

Dealtminterea, se raționează tot-d'acuma ea și cum tănuirea nu s'ar aplica nici odată decât la lucruri furate. Dar în chip juridic tănuirea consistă în deținerea oricărui lucru obținut prin ajutorul unei crime sau unui delict oarecare. Raționând asupra obiectelor provenind dela un alt delict decât furtul, ne vom convinge poate mai repede că identitatea obiectului nu poate fi de ajuns pentru a crea unitatea faptului.

(Urmarea în numărul viitor)

E. GARÇON

Profesor de drept penal la Facultatea de drept a Universității din Paris

CONFERINȚELE BAROULUI

Despre Eugeniu Stătescu

Sâmbătă 9 cor. distinsul maestru al Baroului, D-l Vladimir Athanasovici a dezvoltat în sala Trib. Commercial înaintea unui auditoriu compus din magistrați, avocați-stagiari și studenți în drept, conferința sa asupra vieții și operei marelui Eugeniu Stătescu. Aceasta, în urma laudabilei inițiative luate de Baroul de Ilfov de a nu lasă uitării marile figuri reprezentative care, spre onoarea Baroului, vor trebui să figureze cu cinste în Pantheonul Justiției. Dintre aceștia și fără a greși primul este fără îndoială Eugeniu Stătescu.

Personalitatea sa atât de complexă ca juriconsult, avocat, legislator, era dublată de concepțiunea superioară pe care Eugeniu Stătescu o avea despre rolul omului politic într-o țară ca România, care atunci năștea ca stat modern.

Și acestea unite cu un larg *spirit* de conciliațiune formau un admirabil tot în *spiritul* superior al lui Eugeniu Stătescu ce a lăsat o dără atât de luminoasă în urma sa. Numele lui Eugeniu Stătescu a trecut de mult în istorie și de aci înainte aparține posterității rolul de a-l așeza acolo unde măreția operei sale l-a consacrat de mult.

În cadrul restrâns al unei ore și în mijlocul patimelor politice de azi distinsul conferențiar își propune a privi opera lui Eugeniu Stătescu numai prin prisma obiectivă și lipsită de orice pasiune a juriconsultului ce și-a dedicat viața și sănătatea atât de șubredă justiției.

Conferențiarul face un istoric al avocaților la Greci și la Romani, vorbește de retoricari pledau fără convingere și arată rolul social al avocatului modern.

Eugen Stătescu se întoarce cu studii superioare din Paris la epoca în care, după introducerea constituțiunii și a legiuirilor noi, cei cu studii juridice se considerau ca un fel de profeți chemați să talmăcească noile legi și erau considerați că posedă *talismanul* acestei talmăcirii.

Eugeniu Stătescu se ridică dela început printre avocații mari. El nu se ridică treptat ci se înalță ca vulturul la înălțimi mari peste culmile muntților.

Pleda rar, se însărcina greu cu procese, trebuia să capete convingerea dreptății cauzei clientului ce-l ruga să îi ea apărarea. De aceea a pledat puțin și numai în cauze mari.

În pledoariile sale lupta pentru drept, această luptă pe care von Ihering o considera ca cea mai frumoasă poezie a timpurilor moderne, lupta pentru triumful dreptății și a libertăților publice când ele erau oprimare de patimele politice.

Arată cum avocații nu se pot desvolta decât în țările libere. Astfel întâlnim avocați (barister) mari în Anglia, în Franța, în România, etc. și că dânsi nu se pot desvolta în țările autocrate, în țări oprimate, sau în acelea în care avocații, se află dependenți de puterea executivă cum sunt în Austria, Germania.

Baroul se dezvoltă în libertate și în independență și atunci el poate deveni scutul libertăților publice sau private.

Arată că de aceea în Franța sub regimul feudal avocați n'au existat. Ei reapar dela Ordonanța Moulins în 1566 și se știe rolul mare care l'au jucat în timpul Revoluțiunii Franceze pentru dobândirea libertăților și drepturilor omului.

Arată genul de a pleda a lui Eugeniu Stătescu, expunerea exactă și precisă a faptelor, argumentația juridică, logica strânsă, fără ostentațiune de erudițiune, deși o avea nemărginită și o alimenta continuu fără declamațiune și fără a cânta acea elocință pe care o considera deplasată în justiție.

Pledoaria lui Eugeniu Stătescu era o adevărată geometrie juridică, el poate fi asimilat cu Waldeck Rousseau, marele avocat francez.

Reamintește cuvintele maestrului Dissescu la înmormântarea lui Eugeniu Stătescu, că cele două arme ale acestuia la bară erau logica juridică și Codul Boerescu și când era nevoie făcea apel și la erudițiune.

Astăzi dacă ar trăi Eugeniu Stătescu ar fi încă tipul avocatului modern.

N'a pledat nici odată contra Statului, județelor, comunelor, stabilimentelor publice, ci adeseaori pentru aceste așezăminte. Dacă pe urma pledoariilor, nefiind reproduse, n'a rămas urme, afară de concluziunile scrise depuse în procesele în care a pledat, pe care „Pandectele Române”, frumoasa colecțiune de sub direcțiunea D-lui Hamangiu își propune a le imprima, apoi pe terenul legislativ apare frumoasa și impunătoare figură a juriscultului care lasă în urmă'i opere neperitoare.

La 1876 e chemat de Ion Brătianu în capul justiției ca ministru al Dreptății.

La acea epocă patimile politice erau în mare agitație, apăruseră ziare și pamflete, care nu mai respectau nimio.

Tânărul ministru trimete o circulară parchetelor Curților de Apel pentru respectarea libertății presei.

Apoi inzestreață țara cu o mulțime de legiuiri profund cugetate, lucrute unele cu ajutorul unor comisiuni compuse din bărbați competenți, dar cari poartă concepția și făurirea definitivă a marelui juriscult.

Introduce pentru prima oară justiția la sate, el este care a dat tărâni o justiție populară care până la el se dădea de zapcii și se știe în ce mod.

El introduce legea autentificării actelor la 1886, la care a lucrat timp de cinci ani cu ajutorul unei comisiuni și care este așa de bine elaborată încât n'a dat ocazie până acum nici unei controverse serioase; de asemenea lui Eugen Stătescu se datorează introducerea Codului comercial dela 1887, inspirat după legea italiană și care ne cârmuește și astăzi până la noua operă ce este în preparațiune, a proiectului Codului comercial unificat.

Dela dânsul au rămas proiecte importante ca acela asupra consiliului legislativ, cestiune de actualitate, precum și proiectul asupra organizării judecătorești dela 1887, care prevedea inamovibilitatea pentru judecătoria și președinții dela Tribunal, proiect care a fost baza fundamentală a proiectului dela 1890 de sub guvernul lui Theodor Rosetti. Arată ce respect avea Eugen Stătescu pentru independența magistraturii, lăsându-i complectă libertate de a judeca chiar în chestiunile politice, și el este acela, care a conceput mai întâi ideea înființării consiliului superior al magistraturii, a listelor de prezentare, a concursului, pregătind astfel recrutarea unei magistraturi luminată și independentă și complectând cu modul acesta organizarea justiției în Statul nostru pe baze moderne.

Lui Eugen Stătescu se datorează inițiativa fundării Palatului de Justiție în 1882 și soarta a voit că tot el să aibă norocul a-l inaugura în Octombrie 1895.

Opinia publică recunoscătoare i-a ridicat în Sala mare a Palatului Justiției un monument, opera sculptorului Dubois, ca omagiu pentru însemnatele servicii aduse Țării și Justiției, căreia Eugen Stătescu i-a închinat întreaga sa viață

JURISPRUDENȚA ROMANĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Secțiunea I

Audiența dela 2 Octombrie 1922

Președenția D-lui G. V. Buzdugan, președinte

Vasile Al. Palăr cu Maria Spolă.

TIMBRU ȘI ÎNEBGISTRAREA:—ACȚIUNE INTENTATĂ LA JUDECĂTORUL DE OCOL.—APEL.—DACĂ E SCUTIT DE PLATA TAXEI SPECIALE (ART. 23 AL. ULT., L. TIMBRULUI)

Deși aliniatul ultim al art. 23 din legea timbrului prevede că „sunt dispensate de plata taxei speciale apelurile contra cărților de judecată”, această dispozițiune însă nu poate fi în legătură de cât cu aliniatul penultim al acestui text, care scutind de plata taxei speciale apelurile făcute contra hotărârilor Tribunalelor date pe cale grațioasă în afaceri bănești de o valoare mai mică de 1500 lei, acordă aceiaș dispensă, însă în mod mai larg, apelurilor făcute în contra hotărârilor judecătoriale de ocol date în materie de jurisdicțiune grațioasă.

No. 933.—Respins recursul făcut Vasile Al. Palăr contra sentinței No. 257/921 a Trib. Bacău, s.l. în proces cu Maria Spolă.

Curtea deiiberând,

Asupra motivului de recurs:

„Violaarea art. 23, alin. înal din legea timbrului și exces de putere.

„Anulând apelul meu pentru cuvântul că n'am achitat taxa specială de lei 200—prevăzută de art. 23 al. 2—Tribunalul Bacău violează aliniatul ultim din același text, care scutește de taxa specială apelurile contra cărților de judecată. Cerându-mi taxe nelegale, Tribunalul comite un vădit exces de putere”.

Având în vedere sentința atacată cu recurs din care se constată că recurentul a intentat la judecătoria de ocol, acțiune pentru anularea unui act de vânzare în valoare de 1500 lei, acțiune care i-a fost respinsă de judecătoria de ocol.

Că, în contra cărții de judecată, făcând apel la Tribunal, apelul său a fost anulat ca netimbrat de oarece era scris pe timbru fix de 40 lei, fără plata taxei speciale de 200 lei.

Că, procedând astfel, se pretinde azi prin motivul de recurs, că Tribunalul violează art. 23 alin. ultim din legea timbrului, după care apelurile contra cărților de judecată ar fi dispensate de plata taxei speciale de 200 lei.

Considerând că, potrivit art. 23 al. 2 din legea timbrului, apelurile făcute la Curtea de apel contra sentințelor Tribunalelor, precum și apelurile contra cărților de judecată a judecătoriale de ocol date în litigiu de o valoare de 1500 până la 3000 lei, sunt supuse la plata timbrului fix de 40 lei coala.

Că, prin aliniatul următor, prevăzându-se că este nulă cererea de apel la care nu s'ar anexa recipisa Administrației financiare sau coli timbrate în valoare

de 200 lei ca taxă specială, nu se face nici o distincțiune între apelurile făcute în contra sentințelor Tribunalelor și acelea în contra cărților de judecată de o valoare de 1500 până la 3000 lei, de unde urmează că ambele categorii de apeluri sunt supuse la plata taxei speciale de 200 lei.

Considerând că, deși aliniatul ultim al art. 20, No. 2 suscitât prevede că „sunt dispensate de plata taxei speciale apelurile contra cărților de judecată de care se vorbește mai sus”, această dispozițiune însă, nu poate fi în legătură decât cu aliniatul penultim al acestui text, care scutind de plata taxei speciale apelurile făcute contra hotărârilor Tribunalelor date pe cale grațioasă în afaceri bănești de o valoare mai mică de 1500 lei, acordă aceiași dispensă însă în mod mai larg, apelurilor făcute în contra hotărârilor judecătoreștilor de ocol date în materie de jurisdicțiune grațioasă.

Că, a se admite interpretarea dată de recurent că toate apelurile făcute contra cărților de judecată în materie contencioasă ar fi dispensate de plata taxei speciale de 200 lei, ar însemna a nesocoti, pe lângă dispozițiile acestui text de lege, dar încă a se viola în mod vădit dispozițiunile art. 26 din legea timbrului; care, în scop de a evita orice echivoc, prevede în mod formal că în afacerile dela 1500 lei în sus, acțiunile intentate la judecătoriile de ocol sunt supuse la plata taxelor prevăzute pentru tribunale, iar apelurile în asemenea materii sunt supuse la plata taxelor de apel prevăzute pentru apelurile făcute la Curțile de apel, adică la taxa de timbru fix de 40 lei coala, plus o taxă specială de 200 lei cerută de art. 23 al. 2 sus citat.

Că, prin urmare, în specie Tribunalul nu violează art. 23 al. ultim din legea timbrului, când hotărăște că apelul în discuțiune, făcut contra unei cărți de judecată în o afacere de 1500 lei, este supus la plata taxei speciale de 200 lei și ca atare motivul de recurs este neîntemeiat.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN CRAIOVA

Secțiunea I

Audiența de la 16 Noembrie 1922

Președenția D-lui G. A. Christof, consilier

Ștefan I. Nicolescu cu Nicolae Nicolăescu

BURSE DE COMERȚ. — PREȘEDINTELE COMITETULUI. — CAMERĂ ARBITRALĂ. — HOTĂRĂRI. — EXECUTARE. — ART. 36, 55, 56 ȘI 57 AL. 2 LEGEA BURSELOR.

Legea burselor de comerț nu crează o instanță de executare și judecare din președintele comitetului bursei, ci o formalitate mai mult,

dispunând numai că până nu se obține din partea acestui funcționar, un ordin de executare privind pe debitorul condamnat, de a executa hotărârea camerei arbitrale, nu se poate proceda la executare conform regulilor de drept comun de către agenții obișnuiți, acesta urmând a fi sensul cuvintelor „după ordinul președintelui se va proceda la executare prin agenții respectivi”.

No. 223. — Respins apelul făcut de de Șt. I. Nicolescu contra sentinței No. 270/922 a tribunalului Dolj, secția III, în proces cu Nicolae Nicolăescu,

Apelantul asistat de d-l avocat N. Nicolăescu și intimatul de d-l avocat Dem. A. Stoienescu.

Curtea,

Asupra apelului făcut în termen de Ștefan I. Nicolescu, comerciant, domiciliat în Craiova strada Edgar Quinet No. 2, contra sentinței civile cu No. 270/922 a Tribunalului Dolju s. III prin care s'a admis contestația făcută de Nicolae Nicolăescu, s'a anulat procesul-verbal cu data de 20 Aprilie 1922 dresat de M. I. Cosmescu, portărel pe lângă Tribunalul Dolju, și s'a scos de sub sechestru averea prevăzută în zisul proces-verbal, obligând pe creditorul Ștefan I. Nicolăescu să plătească intimatului Nicolae Nicolăescu lei două sute cheltueli de judecată.

Având în vedere actele cauzei și lucrările state în dosarul cauzei No. 653/922 precum și susținerile părților în instanța de apel.

Având în vedere faptele expuse în sentința apelată și considerațiunile de drept expuse într'ansa, pe care Curtea le adoptă în totu!

Considerând că, pe lângă toate cele menționate în zisa sentință, Curtea mai adaogă următoarele:

Că, prin cuvintele „după ordinul președintelui comitetul bursei” din art. 56 al. 2 din legea burselor de comerț, nu se poate înțelege un ordin dat Corpului de portărei, aceasta rezultă în primul rând chiar printr'o interpretare literală, din împrejurarea că textul, când întrebuintează aceste cuvinte, se raportează la situația debitorului, căruia i se adresează ordinul de executare. Că executarea cuiva fiind un act de constrângere, ea nu poate fi decât consecința unei dispozițiuni de comandă, căreia să-i se dea supunere, dispozițiune care nu poate fi stilistic caracterizează decât cu numele de ordin.

Că, atunci sub un alt aspect măsura de executare urmează a fi considerată față de agenții executori, cuvântul privit este acela de „intervențiune” pe care însăși legea burselor îl întrebuintează în art. 57 al. 2.

Că, în afară de aceasta, considerațiuni de logică juridică duc la concluziunea că nu se pot crea raporturi directe între președintele Comitetului Bursei și portărei. Că alt-fel ar fi, a se crea din acest funcționar o instanță judecătorească investită cu judecarea contestațiunilor și eventualelor obstacole la executare, cari s'ar lua din sfera atribuțiunilor instanțelor judecătorești dându-se în competența președintelui comitetului Bursei, fără vre-un text precis de lege în această privință, ba din potrivă, în contradicție cu însăși legea burselor, care institue ca instanță de judecată Camera arbitrală, fără nici o atribuțiune judecătorească pentru președintele comitetului bursei.

intimatul Alexandru Vărlănescu, cu contractul autentic de acest tribunal la No. 1867 din 1920, investit cu formula executorie la No. 274 din 1921.

Având în vedere concluziunile puse de părți și actele state la dosar, în fapt rezultă precum urmează: La 20 Noembrie 1920, între contestatori și intimatul Al. Vărlănescu, intervine contractul de arendare a unui teren de întindere de 61 hectare situat în comuna Nicorești, cătunu Sârbi, jud. Tecuci, care face parte din moșia Mașnici, rămasă intimatului pe urma defunctei Ruxandra Vărlănescu, pe temeiul și în condițiunile prevăzute în contractul autenticat la No. 1867 din 1920. La 6 Iunie 1922, intimatul Vărlănescu, cu petiția înreg. la No. 18908 face cerere de evacuarea arendașilor pentru motivul că, nu au plătit câștiul din 1 Septembrie 1921, la epoca fixată, pentru neplata dărilor către stat, și pentru că nu au păstrat neatins hotarele moșiei; în urma acestei cereri se eliberează, ordonanța prezidențială No. 3819 din 6 Iunie 1922, de evacuare, începându-se executarea, a rendașii au făcut contestația de față iar intimatul nu mai susține ca motiv al evacuării, de cât neplata câștiului de Septembrie 1921, la termenul stipulat prin contract, ci mai târziu la 13 Septembrie 1921.

În discuția tribunalului, s'a pus următorul fapt peremptoriu în soluțiunea cauzei: Prin contract, se prevede clauza că „tolerentele de plata câștiurilor, ori „a unei folosințe abuzive sau alt pumet, nu vor fi considerate ca renunțări la pactul comisoriu expres, întru „cât în acest punct contractul este solemn, iar renunțările tacite rezultate chiar din fapte reiterate nu „sunt admise, cu nici un cuvânt, ori ce renunțări urmând a fi formulate în scris și anume sub formă autentică”, iar în fapt câștiul ce urma conform contractului să fie plătit la 1 Septembrie 1921, la domiciliul proprietarului în București, strada Bucovininei No. 15, s'a primit de intimat în comuna Nicorești, la 13 Septembrie 1921, dând chitanța liberatorie în acest sens și astfel susține intimatul, desființarea contractului operată în baza pactului comisoriu expres.

De aci chestiunea: un contract nesolemn poate deveni un contract solemn, dacă astfel este voința părților contractante; adică părțile pot ele conveni ca formele cari în general nu sunt cerute de lege de cât pentru validitatea actului, trebuie să fie observate pentru existența contractului în sensul că, contractul nu va exista, dacă actul nu este dresat sau dacă el este nul? Părțile interesate pot face astfel de convențiuni, pe care le judecă convenabile, nimic nu împiedică ca ele să facă din formă o condițiune de existența convențiunii lor, cu grija însă ca prin aceasta să nu se atingă ordinea publică și bunele moravuri.

În general, înscrisul pe care părțile îl dresază pentru exteriorizarea convențiunilor lor, nu are alt obiect de cât ușurința probei contractului și este o excepție ca actul să devină o condițiune de existență a contractului, clauza transformând proba în solemnitate; în atare caz, este necesară o clauză expresă pentru ca contractul din nesolemn prin natura sa să devie solemn, și rațiunea acestei cerințe este evidentă, fiind vorba de o derogatiune la dreptul comun, de excepție; se cere dar, o manifestație a voinței expresă în acest sens, ma-

nifestație pentru care nu este nevoie de termeni sacramentali, legea neimpunând-o, destul numai o declarație a voinței părții, și astfel judecătorul să fie în putință după fapte și circumstanțe se deducă care a fost intenția părților, dacă ele au convenit a recurge la înscris, pentru a face să depindă chiar contractul, sau ele au ținut a procura un mijloc de probă mai cert.

Locațiunea, este un contract consensual, sinalagmatic, comutativ și nesolemn, el își ia ființă din momentul convențiunii părților, pentru validitatea cărui-a nu se cere act scris, și părțile libere sunt a supune validitatea voinței lor unui act scris, fie ad probationem, fie ad solemnitate, destul numai ca această voință a lor care nu este nici contrarie ordinii publice și bunelor moravuri, să fie manifestață și concretizată, fără a da loc la interpretări.

Tot așa și în virtutea libertății convențiunilor, părțile capabile a institui clauze de schimbarea formelor contractelor, sunt de o potrivă capabile, de a schimba clauze din contracte deja formulate, numai ca această voință a părților să rezulte indubitabil din acte și împrejurările cauzei fără a fi nevoie de formule sacramentale (Laurent XXIV p. 132, XV p. 505; T. Huc X p. 7; Baudryet, Saignat XXVII. De la vente et de l'échange pag. 132; Alexandresco, VIII pag. 546).

În specie, intimatul Al. Vărlănescu adresează unuia din mandatarii obștei, numit Neculai S. Mândru, la 22 August 1921 o carte poștală, recunoscută la interogator prin cari îl avizează, că câștiul de 1 Septembrie 1921, îl va primi în Tecuci la venirea sa și de fapt l'a și primit în Nicorești la 13 Septembrie 1921, prin aceasta intimatul și-a manifesta voința, în ce privește câștiul de una Septembrie 1921, a modifica clauzele din contract, atât privitoare la locul plății, cât și la epoca achitărei, locul la Tecuci, iar epoca la prezentarea sa, și nu se poate susține că nu a fost această voință sa, atâta vreme cât a primit câștiul, fără a face absolut nici o rezervă.

Că dar, această carte poștală, așa cum este formulată, fără a fi o renunțare tacită la clauza de autenticitate, relativ la tolerantele de plată a câștiurilor, este cel puțin manifestația părților, declarația scrisă din partea intimatului, acceptată de contestatori, prin faptul că s'a operat plata, deci neîndoind că voința a lor, a schimba clauza contractului, în ce privește câștiul de 1 Septembrie 1921.

Că, convențiunile trebuie să fie executate de părți, dar încă de bună credință, adică conform cu intențiunea lor și cu scopul ce ele își au propus, elemente trase din cartea poștală enunțată, căci nu este de admis că ea nu conține un fond de moralitate și că ar fi numai o cursă pentru pierderea drepturilor contestatorilor; căci aceasta ar îngreua cu totul situația intimatului, rezultând astfel până la evidența reaua sa credință, ceiace repugnă pentru intimat și așa ese în lumină mai mult efectul operant al voinței părților, în schimbarea clauzei, căci altfel s'ar ridica propria turpitudine la rangul de fundament de drept.

Că, în specie, nu este vorba de un act solemn prin natura lui, ci transformat în solemn, prin voința părților, și tot prin voința părților: ele pot să convină să facă să cadă dispoziția de solemnitate la care conve-

nise la începutul încheerii contractului, și astfel actul îmbrăcând caracterul lui natural de nesolemnitate, se poate interpreta intenția părților și prin alte elemente ca: scrisori emanate de la părți sau din împrejurările cauzei.

Că dar, căzând solemnitatea clauzei, judecătorul pentru a afla intențiunea părții, nu mai este obligat a o căuta manifestată cu solemnitățile cerute de lege, ci a o deduce din elementele de interpretare create prin probe admise de lege, cari rămân acele obișnuite contractelor nesolemne.

Că, și din acest mod de a vida chestiunea, împrejurările survenite prin apariția cărții postale, sunt de natură de a concretiza voința părților, de a modifica clauzele contractului în ce privește locul și epoca achitărei cîștiului de una Septembrie 1921, altfel de cum este prevăzut în contract.

Că așa fiind, cîștiul acesta primit de intimatul Al. Vărlănescu, în comuna Nicorești la 13 Septembrie 1921, nu este de natură a opera rezilierea contractului prin efectul clauzei resolutorie exprese, întru cât conform voinței părților modificându-se clauza contractului, cu privire la epoca plății cîștiului, și prin aceasta nefiind călcată nici o condițiune, contractul rămâne și pentru viitor.

Că, chiar dacă contractul presupunând prin absurd, că ar fi fost reziliat, prin efectul clauzei rezolutoire pe ziua de 1 Septembrie, prin neplata cîștiului, el s'a renăscut însă prin manifestarea voinței din partea intimatului de a face ca el să continue, voința dedusă din primirea cîștiului la 13 Septembrie 1921, din lăsarea contestatorilor mai departe în posesia imobilului, din faptul că relațiunile de la proprietar la arendaș au fost menținute și manifestate din partea intimatului Vărlănescu, prin informațiunile ce se cereau prin cartea postală din 19 Februarie 1922, adresată contestatorului Gheorghe Toma, celalt mandatar al obștei.

Că, nu poate fi interpretată această carte postală, în sensul pus de intimat, ca o intervenire în ce privește rezilierea, de oarece pe de o parte această operațiune pur de atributul justiției, nu putea face obiectul unei convențiuni particulare a părților, atâta vreme cât interesele lor sunt contrarii, și apoi din conținutul acestei scrisori se relatează și oarecari obligațiuni din contract, că acea relativă la păpușoi, ce trebuia a fi predați intimatului la 1 Aprilie 1922, peste prestația în bani, și se naște în mod firesc întrebarea, ce interes mai prezenta această intervenție, dacă intimatul considera contractul reziliat, de cât că era manifestarea adevărului, că contractul se reînviase și în aceleași condițiuni ca vechiul contract, de vreme ce nu se adoptase altele.

Că, din împrejurarea menționată mai sus, se deduce perfect intențiunea intimatului de a forma un nou contract, iar faptul că se cere evacuarea arendașilor, nu poate fi interpretat cătuși de puțin, ca o lipsă de consimțământ din partea sa, motivat de împrejurarea puternică, că contractul presupus reziliat pe ziua de 1 Septembrie 1921, reînviase pe ziua de 13 Septembrie 1921, și așa se lasă contestatorii să facă culturi de toamnă, de primăvară, și tocmai la 6 Iulie

1922 se cere evacuarea lor; ori aceste circumstanțe, pot fi luate în sensul cum vrea intimatul să le considere, acum, de singur alta se deduce intenția sa, din împrejurările cauzei de la început, acea, de a opera relocația, și cererea de expulzare de mai târziu, este rezultatul altor manopere cunoscute intimatului.

Că, faptul înlăturării cererei de expulzare, ca element în ce privește reînvierea contractului, nu trebuie considerat ca o decădere a intimatului de a face o asemenea cerere, decădere care în lipsă de texte nu este admisă, dar ea este astfel socotită, numai ca element de manifestare a intenției intimatului la formarea noului contract.

Faptul că intimatul nu a primit cîștiul de 1 Aprilie 1922, nu poate fi privit ca o lipsă de consimțământ la noul contract, de oarece din răspunsul la interogator luat în această ședință, la întrebarea formulată la punctul 7, intimatul Vărlănescu răspunde că „neavând siguranță de conținutul scrisorii de valoare, chiar dacă era acasă nu o primea”, rezultă de aci că, dacă avea siguranța trimiterii cîștiului, îl primea, deci consecința voinței, a intenției în ce privește actul reînnoirii contractului, a cărui consimțământ este dar evident.

Că, de asemenea, împrejurare că intimatul a investit cu formula executorie contractul în anul 1921, nu este de natură a determina voința sa, de a nu reînnoi contractul, atât timp cât nu și-a manifestat această voință printr'o cerere de evacuare, ci din contră, tăcerea trebuie interpretată în contra sa, rezultată din coroborarea acestei inacțiuni cu circumstanțele de fapt enunțate mai sus, cari evidențiază în chip luminos intenția intimatului din modul cum s'a comportat, că în nici un caz nu putea fi pentru rezilierea contractului.

Că, din toate aceste fapte și împrejurări, acte sigure și fără echivoc, rezultă că, prin voința intimatului contractul care dacă în extremis ar fi socotit ca reziliat pe ziua de 1 Septembrie 1921, el a reînviat pe ziua de 13 Septembrie 1921 și dar el avându-și ființă prin însuși voința părților, nu poate fi considerat ca neexistent, căci ar fi a denega evidența, a ne substituiri voinței părților, a călca principiul libertății convențiilorlor, baza activității omenești.

Că dar, din toate punctele de vedere, ori cum privită chestiunea, contestatorii având de partea lor contractul de locațiune în ființă, nici evacuarea cerută de intimatul Al. Vărlănescu, nu poate avea loc, iar ca consecință urmează a se admite ca fundată contestația introdusă.

Având în vedere și cererea de cheltueli de judecată formulată de contestatori, care apreciindu-se se fixează la suma de 500 lei.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Președinte, admite contestația, etc.

Semnăți: V. Gh. Ioan, D. Colea

Administrația revistei roagă pe d-nii abonați în întârziere a-i trimite costul abonamentului rămas neachitat.